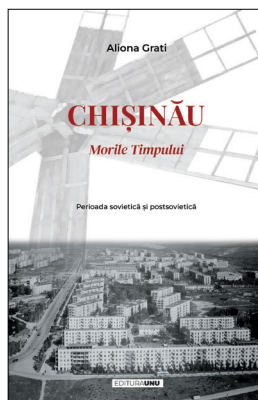
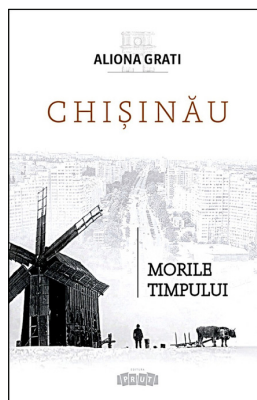

Abajur pentru o bibliotecă

Aliona GRATI. *Chișinău. Morile timpului. Eseu de imagologie literară. Prut Internațional, 2020, 368 p.; Ediția a 2-a completată Vol. 1: De la începuturi până la 1944, Vol. 2: Perioadă sovietică și postsovietică, Chișinău: UNU, 2022, 2023, 400 p., 432 p.* (lucrarea a fost elaborată în cadrul Programului de Stat 20.80009.0807.19

Cultura promovării imaginii orașelor din Republica Moldova prin intermediul artei și mitopoeticii).

Cartea *Chișinău. Morile timpului. Eseu de imagologie literară*, semnată de Aliona Grati, presupune deopotrivă implicație cognitivă laborioasă și promisiunea unor stări de beatitudine. Încântarea cititorului vine nu numai din satisfacerea unei curiozități față de tema orașului Chișinău, ci mai ales grație semnificațiilor obținute prin filiera unei noi și interesante grile de interpretare. Autoarea oferă un studiu aplicat de imagologie literară și o colecție de imago-tipuri ale orașului Chișinău decupate din relatările și memoriile călătorilor cărturari care l-au vizitat începând cu epoca medievală și până în primele decenii ale secolului al XXI-lea. Avem un eseu deschis către narativitate și mitopoetică, prin care se valorifică și se scot în evidență straturile mitologice, legendele și ficțiunile literare ale orașului.

Chișinăul pe care-l cunoaștem astăzi nu este doar un monument de arhitectură mixtă, ci și canavaa poveștilor, legendelor, miturilor născute din delirurile celor care au fost să treacă pe aici. Totodată, Chișinăul apare ca o reprezentare a sufletului colectiv, un microcosmos concentrat al Basarabiei, așa cum marile orașe ale lumii (Roma, Paris, Londra) sunt niște sinecdoce ale națiunilor la care se raportează (Italia, Franța, Anglia). Dacă, de exemplu, Parisul este orașul luminilor, Sydney – orașul focurilor de artificii, atunci Chișinăul este un oraș alb-verde și al morilor de vânt. De fapt, Chișinăul este prin el însuși o moară a timpului. De-a lungul secolelor, imaginea lui s-a măcinat și s-a metamorfozat la nesfârșit. Lectura celor două volume formează impresia că orașul a evoluat în maniera în care s-au succedat părerile despre el, că nu este doar un spațiu geografic, dar și unul literar, „un loc citadin la intersecția imaginației cu memoria, acolo unde se fuzionează realitatea cu mitul și ficțiunea” (Luis García Jambrina).

Lucrarea invocă sute de cărți de călătorie, jurnale, memorii, scene din romane și fragmente de poezie ale vizitatorilor care au creat, prin ele, orașului Chișinău o imagine memorabilă atât *pe interior*, cât și *în afară*. Totodată, găsim o aplicare a instrumentelor de analiză ale imagologiei literare, precum și informații despre călătorii străini culese din documente de arhivă din Republica Moldova și România.

Chișinăul este în esență un text neîncheiat, deschis, care se scrie și se citește mereu, chiar în acest moment.

Diana DEMENTIEVA